

DEN NORSKE KIRKE
Mandal kirkelige fellesråd

Årsrapport 2016

Sammendrag

Hovedsaker for Mandal kirkelige fellesråd i 2016.

I 2016 har mye handlet om å sørge for finansiering av videre renoveringsarbeid på Mandal kirke. Det er blitt gjennomført en rekke befaringer og omvisninger med både lokale politikere og stortingsrepresentanter. En delegasjon fra Mandal kirkelige fellesråd og fra bispedømmekontoret dro til Oslo for møte på stortinget med sentrale politikere for å snakke om statlig finansiering av reparasjonene på kirken. Mandal kommune har ved ordfører, rådmann og andre fra stab samt politikere bidratt i arbeidet.

Etter at det foreløpige arbeidet på kirken ble avsluttet i desember 2015, har det pågått et krevende arbeid med sluttoppgjøret. Det endte med et forlik mellom partene.

Det er montert ny flombelysning på Mandal kirke, og ny gatebelysning langs veien fra kapellet og oppover i Halsefidja.

Det er gjennomført tilstandsundersøkelser på både Holum og Harkmark kirke i 2015. Disse viser at Harkmark kirke fremstår svært bra. Holum kirke har et ganske stort vedlikeholdsbehov. I hovedsak er det tak og vinduer i Holum som trenger vedlikehold.

Den nye kirkegården i Holum er vigslet og klar til bruk. Det er plantet noen nye trær og busker mellom feltene. Dette gjør vedlikehold lettere.

I desember ble brannalarmene i alle tre kirkene byttet ut med nytt utstyr. Det blir også montert utvendig deteksjon.

Staben i fellesrådet har i 2016 vært stabil. Beate Frigstad sluttet i juli, og Lotte Ploug Aalvik ble ansatt, og begynte i august. Det har vært fokus på personalarbeid, blitt arbeidet med arbeidsavtaler og gjennomført flere arrangementer for staben med fokus på arbeidsmiljø.

Sykefraværet var i 2016 på 1,85%. Det er noe høyere enn i 2015 (1,77%), men fortsatt et positivt lavt fravær.

Økonomien i fellesrådet er stabil. Tilskudd fra kommunen til drift kompenseres hvert år for lønnsvekst, men prisveksten generelt gjør at man må være bevisst på prioriteringer. Tilskudd fra stat/bispedømme økes noe hvert år, og sammen med givertjenesten gjennom menighetsrådene utgjør dette finansieringen av trosopplæringsarbeidet.

Fellesrådets sammensetning i 2016.

Fra Mandal menighetsråd:

Ragnvald Madland , leder

Mette Skaret Kjos-Hanssen, medlem

1. vara: Lars Kjølberg
2. vara: Anne Marie Telhaug Winsnes

Fra Holum menighetsråd:

John Morten Varhaug, nestleder

Kari Roksvold Lindland, medlem

1. vara: John Kittelstad
2. vara: Kristin Røiseland Soteland

Geistlig representant oppnevnt av biskopen:

Per Ragnar Haraldstad, medlem - Vararepr: Jan Helge Kristensen

Kommunal representant oppnevnt av bystyret:

Heidi Johanne Sandaa, medlem - Vararepr: Jorun Nilsen Stallemo

UTVALG:

Til KAU (Kirkelig administrasjonsutvalg):

Leder: Ragnvald Madland

Nestleder: Mette Skaret Kjos-Hanssen

Medlem: Per Ragnar Haraldstad

1. vara: Kari Roksvold Lindland
2. vara: Heidi Johanne Sandaa

2 stk representanter utpekt av og fra arbeidstakerne.

Torbjørn Kloster med Einar Sørensen som vara.

Johanna Engamo med Britt Turid Madsen som vara.

AU (Arbeidsutvalget)

Leder: FR leder, Ragnvald Madland

Medl: John Morten Varhaug

Medl: Heidi Johanne Sandaa

Forhandlingsutvalget:

Leder: Ragnvald Madland

Nestleder: Mette Skaret Kjos-Hanssen

Medl: Kirkevergen

Fellesrådets oppgaver

Fellesrådet har etter Kirkelovens § 14 i oppdrag å:

- ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene
- utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen
- fremme samarbeid mellom menighetsrådene
- ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen
- daglig drift og vedlikehold av kirkene
- drift og forvaltning av kirkegårdene
- arbeidsgiveransvar for alle kirkelig ansatte med unntak av prestene
- stille til disposisjon menighetskontor, prestekontor og kirkevergekontor
- gi administrativ hjelp til prestens kontor når staten gir tilskudd til dette
- legge til rette for konfirmasjonsundervisning og annen kirkelig aktivitet

Fellesrådet forvalter inntekter og formue knyttet til kirkene, samt tilskudd fra kommunale og statlige myndigheter og menighetenes givertjeneste.

Kirkevergen er saksbehandler og sekretær for Fellesrådet.

Mandal kirke

Det store vedlikeholdsarbeidet på Mandal kirke har i 2016 stått på vent. Det har vært fokus på finansiering av videre arbeid, og blitt arbeidet med et krevende sluttoppgjør for arbeidene som ble gjort i 2015.

I løpet av 2016 ble det gjort en del elektrisk arbeid i og rundt kirka. Ny flombelysning fungerer nå som den skal. Det er satt opp to nye stolper på samme sted som de gamle. Det er montert nye led-lyskastere på disse som gir et fint lys på kirken. Det er også montert led-lampe som lyser opp vegen bak hekken som går fra parkeringsplass til rampen inn til kirken. Gamle stikkontakter er byttet ut med nye ved orgelet. Ny brannvarslingssystem, alle brann-detektor og brann tavler er byttet i alle kirker. Alle ansatte har fått opplæring.

Kirkebyggdatabasen ble oppdatert i 2016. Det er enda en del gjenstander igjen som bør registreres. Jobben med kirkebyggdatabasen er kontinuerlig, ikke et engangs prosjekt. Gamle bøker som ble flyttet fra kirken til kirkesenterets arkivrom for noen år tilbake, er tatt bilder av og er registrerte i kirkebyggdatabasen.

En del gamle papirer og dokumenter er levert til Statsarkivet i Kristiansand. Jobben med rydding i arkivet fortsetter også i 2017 (Johanna, Anna).

På vinteren er det behov for ekstra varmekilder i kirka. Den 21.01.2016 var det -15 grader ute og +10 grader inne. Eksisterende rørovnere har ikke nok kapasitet til å varme så stort rom, og selve kirkebygget er ikke tett nok til å holde varmen. Det arbeides med å få på plass bedre oppvarming og varmestyringssystem.

I Mandal kirke ligger det to gamle alterduker og en messehagel i dårlig stand, som er ikke i bruk. De bør restaureres.

Høytalere på galleriene, nærmest alteret virker ikke. Det må vurderes utskifting eller oppgradering av lyd- og lysanlegg.

Det ble utarbeidet en redningsliste for brannvesenet om hvilke gjenstander som skal reddes fra kirken først. (Lister for Harkmark og Holum er nesten ferdige.)

Servisehuset bak kirken (WC og kaffeboden)

Selve bygget er slitent. Kledning er delvis råttent. Innvendig toalettene kunne vært renoveret kosmetisk. Nye golvbelegg, maling på vegg, lister, belysning osv. Takstein bør vaskes/delvis byttes.

Mandal kapell

Hovedinngangsdør ble byttet ut i 2016.

Kapellet begynner å bli slitent og trenger en del vedlikehold.

Alle vinduer på den gamle siden (selve seremonirom) er malt igjen og kitting faller av. Det finnes ingen ventilasjon i seremonirom og ved fullsatt begravelse er det veldig ubehagelig for besøkende og ansatte å være i kapellet.

Sidedør til kapellet er ikke tett og bør byttes.

Trappa til hovedinngang med fugene i dårlig stand er preget av fuktighet.

Harkmark kirke

Harkmark kirke, som er den eldste kirkenvår, ser bra ut og er i følge rapporten den kirken som er i god stand.

Sammendrag fra rapport:

«Harkmark kirke er en langkirke fra 1613. Kirkens vegger består av tømmerlaft med ovalt tverrsnitt (mageteljet), en utforming som ble anvendt for å redusere faren for sprekke-dannelser i sideflatene. Utvendig er veggene panelt med stående kledning. Etasjeskillere er av trebjelkelag med opplegg på en dels kanthugget stein bygget som røysmur. Sakristiet som er fra 1954 har vegger av bindingsverk satt på grunnmur av betong. Takkonstruksjonen i skip og sakristi er salet og tek-ke-t med stein, mens for tårnet er taket pyramideutformet og pålagt båndtekkning.

Harkmark kirke er befart uten at vi har kunnet påvise alvorlige feil og mangler med bygningskroppen. Som vanlig på Sørlandet har vi påvist angrep av borebil-ler i kirken, med ikke av et slikt omfang som nødvendiggjør større tiltak. Krype-kjeller er ikke besiktiget. Værhuden syntes å være i god stand, men med enkelte råtesopp-skader i endeveden ved grunnmur. Innomhus i skipet har vi lokalt påvist rikelig vekst av mikrosopper som ikke er treødeleggende. På loftet og i tårnet har det gjennom tiden vært foretatt diverse reparasjonsarbeider. Likevel er det treverk tilbake i takkonstruksjonen som er skadet av råtesopper, uten at dette anses som alvorlige skader. Vi kan pr. i dag ikke bastant konkludere med at sop-pene er inaktive, men det er grunn til å anta det. Vår visuelle gjennomgang av kirkebygget har ikke avslørt

forhold av alvorlig karakter. Alder tatt i betraktning virker konstruksjonen solid og fri for alvorlige fuktrelaterte skader. I et bygg fra 1613 må det påregnes at bygningen har vært utsatt for forhøyede fuktverdier i vann- og dampfase. Vedlikeholdet av kirken syntes å ha vært meget godt gjennom tiden.»

Holum kirke

Det er ikke gjennomført spesielle tiltak i Holum kirke i 2016. Teknisk anlegg har fungert tilfredsstillende og man har løst de utfordringene som har kommet.

Det er planlagt endringer i kirkerommet for å legge til rette for rullestolbrukere, barnefamilier/barnevogner, musikk. Tiltakene er godkjent av riksantikvar og bispedømmekontoret og settes i gang i januar 2017.

Det er gjennomført tilstandsrapport på Holum kirke. Rapporten viser at det er en del utfordringer på kirken. Det er i hovedsak vinduer og tak som ser ut til å ha størst vedlikeholdsbehov.

Sammendrag fra rapport:

«Holum kirke er en korskirke som sto ferdig bygget i 1825. Kirken er oppført i åttekantet tosidig flatskåret tømmer med sinknovet utforming i hjørner og tosidig flattelgjet tømmer i våpenhuset, satt på grunnmur av kanthugget stein som er spekket. Utvendig er veggene panelt med stående kledning.

Takkonstruksjonen er salet, og som en følge av at kirken er en korskirke er det anlagt fire vinkelrenner i takkonstruksjonen,

foruten skottrenner ved tårn og sakristi. Det er krype-kjeller under gulvet i hele kirken, hvor kun et lite parti er besøkt.

Vår gjennomgang har vist at bygningen trenger tiltak til utbedring av skadet tre-verk og sikring som vanskeliggjør slagregn i å trenge inn rundt vinduer og dører, og via takkonstruksjonen. Panelene er stedvis angrepet av råtesopper, og fasaden mot nord er sterkt svertet av ulike organismer. Takkonstruksjonen med vinkel-rennebeslag er nok det som bekymrer mest, og med takpanner som ikke lenger har funksjon i å ivareta nedbør på en tilfredsstillende måte. I tillegg kommer krypekjeller som kan utgjøre en risikokonstruksjon hva angår kirkens syllstokk og bærebjelkers opplegg på grunnmurskrone. Kirkebygget har et stort vedlikeholdsmessig etterslep, og tiden er inne for å få igangsatt et vedlikeholdsløft.

Kirken er besikket, og det er grunn til bekymring hva angår takkonstruksjonen. Tiden far kommet for å foreta omlegging av takstein, inkludert lekter og sekundærtekkning. I tillegg kommer nye vinkelrennebeslag, skottrennebeslag, bordtaksbeslag, takrenner og nedløp. Ved omlegging av taket må det foretas grundige undersøkelser og vurderingene av alt treverk i tak, vinkelrennene og langs raftestokkene. Om det påvises råtesopp-skader må disse utbedres. I tillegg vil vi anbefale demontering av veggpaneler for kontroll av veggene. Mindre råtesopp-skader i spiret bør vurderes forsterket, samt å foreta inaktivering av mikrobene. Overgangen mellom gulv og laftevegg i sakristi og skip kan representere et arnested for soppangrep. Det er da svært viktig at man regelmessig vurderer over-gangen. Om det kommer fargeforandring av laftet, laftet sprekker opp eller andre uforklarlige hendelser må dette undersøkes nærmere. For å sikre over-gangen kan man behandle trevirket med impregnering som vil kunne forhindre vekst av råtesopper. Vinduer og dører trenger vedlikehold.

Utvendig panel har nådd en alder hvor man innen noen år bør vurdere å panele kirken på ny. Skader er påvist i enkelte panelbord, og de skadede bordene må erstattes med nytt trevirke. Den biologiske vekst av alger, lav, mose og svertes-opper må fjernes omhyggelig før veggene males. Det mest effektive er kjemi for å inaktivere mikrobene. En slik behandling foretas en uke til 14 dager før man fortsetter med vask, for derpå å male veggene.

Krypekjeller, med alle dens komponenter i gulvkonstruksjonen og veggens an-legg på murkrone, må undersøkes nærmere. Risikosteder der råtesopper kan an-gripe er bærebjelkers kontaktflate med grunnmursbredden og syllstokkene. Også der trevirket ligger tett til grunnen må undersøkes.»

KIRKEGÅRDENE I MANDAL, HOLUM OG HARKMARK 2016

Drift utenom gravferder

MANDAL

Det har vært utført vanlig stell av bed, graver, plenklipping og klipping av hekker og trær. Det har vært problemer med sopp på Flittiglise på stellegravene. Blomster og blad faller av utover i sesongen. I 2017 vil vi bytte ut Flittiglise og Spanske margaritter med en begoniasort og Sanvitalia. Vi bytta ikke all jorden i bedene i år. I stedet fjernet vi alt ugras og fylte på litt ny jord. Poenget med det er at det tidligere er brukt en jord som egentlig er nesten rein torv. Den er tørkesvak og næringsfattig, og planten har tatt lang tid å etablere seg. Etter ett år er denne torven omdanna til god jord, og da er det bedre å beholde den, tilføre litt ny jord av bedre kvalitet og gjødsle bedene som før.

Kronen på alle lindetrærne ble klippet tilbake. Dette gjøres hvert andre år. Har rydda mye kratt og små trær i randsonene rundt kirkegården.

Arbeidet med å hogge vekk hasselkrattet over muren langs feltene i Halsefidja er godt i gang. Arbeidet med å vaske og male opp verna gravminner er begynt. Har laget en plan med utgangspunkt i stell-listene for alle kirkegårdene.

To av de gamle staudebedene i Halsefidja er «rusta opp» med ny jord og en del nye planter. Bak det nye redskapsskjulet er det laget en grusvei med steinkant mellom bygget og felt HH, og jorda er planert ut. Alt rotet som lå der er samlet bak hekken mellom HH og HI slik at det ikke er så synlig fra gravfeltene.

Har laget en kompostbinge av gamle bunnstein. Tanken er å kompostere ugrasfritt plantemateriale til jord i staudebedene.

I vår ble det skutt to rådyr på kirkegården. I sommer og vinter har det ikke vært nevneverdige problemer med rådyr som spiser blomster fra bed og gravbuketter, men det er fortsatt rådyr på kirkegården. Anbefaler at det søkes om fellingsløyve for to dyr for våren 2017 for å motvirke at stammen bygger seg opp igjen og problemene kommer tilbake.

HOLUM

Det har ikke vært behov for noe større arbeid på den gamle delen av kirkegården utover vanlig stell av graver og klipping. Hekken mellom felt A og B ble fjerna (den vokste full av ugras og var ikke pen) og erstattet med søylekirsebær

Den nye delen er sådd og planta ferdig med gullregn, lind og rhododendron. Anleggsgartner Terje Håland sådde gras i de gamle bedene. Plenene er gjødsla godt opp og har vokst bedre enn i fjor, men fremdeles ikke godt nok. Særlig det østligste feltet er dårlig. Det skyldes at jorda er hard og tørkesvak. Det gjenstår noe arbeid med kanten ut mot jordet (frese og så i gras).

Har testa ut sviapparat mot ugress i grusen. Det har fungert sånn tålig, men tar ikke etablert ugras. Grusen må sprøytes først og så holdes ugrasfri med sviing.

Ha også begynt på arbeidet med å vaske og male opp verna gravminner.

Den nye delen av kirkegården ble vigslet i 2016.

HARKMARK

Det har ikke vært behov for noe større arbeid på kirkegården utover vanlig stell av graver og klipping. Minnestøtta utenfor kirka er vasket og navnene er malt opp.

Bygninger og maskiner

MANDAL

Redskapsskjulet er ferdig. Det ble malt i sommer. I høst bygget vi et isolert rom med rulleport i østenden av bygget. Her kan vi kjøre inn vognene med jord så de står frostfritt ved graving vinterstid. Ellers vil rommet bli brukt til oppbevaring og vedlikehold av ryddesager og motorsager, og lager for ting som bør stå tørt og frostfritt. Vi har ikke hatt god nok plass til slikt tidligere.

Det ble lagt nytt tak på den gamle garasjen og på huset i Halsefidja. Idèbygg v\ Vidar Jakobsen utførte arbeidet med alle bygningene.

Kirkebu ble vasket i sommer

Takrennene på kapellet blei renska. Kapellet fikk ny hoveddør fra Lunden snekkerverksted.

I løpet av vinteren har vi reparert og malt en del søppelcontainere.

Det er utført vanlig service og vedlikehold på alle maskiner. Det har vært en del uhell og reparasjoner på de to nyeste gressklipperne. Noe har også vært garantisaker.

Den lille traktoren hadde full service av servicemann fra Felleskjøpet

Graveren har fått nye dekk og ny hydraulikkpumpe og full service på Slangeservice

HOLUM

Alle sider av taket på kirka ble sjekka (fra lift). Mye takstein ble bytta ut. Undertaket blei reparert på 60-tallet med tjære-papp og impregnert lekt. Det virker godt og tett. Taksteinene er i dårlig stand. De er tynne og skjøre med mye avskalling.

Rekkverket foran toalettene blei pussa ned og malt

Einar Sørensen og Torbjørn Kloster

Kirkens Hus

Arbeidet med kirkens hus er i all hovedsak nå lagt til Mandal menighetsråd, hovedkomite og byggekomite og innsamlingskomite. Prosjektledelse blir ivaretatt av Multiconsult. Kirkevergen er medlem av byggekomiteen som har arbeidet for å få ferdig nye tegninger og kalkyler. Nye kalkyler viser at pris på bygget overstiger foreløpig budsjett. Byggekomiteens arbeid settes noe på vent, og det vil jobbes videre med finansiering i 2017.

IT verktøy i staben

Kirkedata er fortsatt leverandør av serverfunksjonen til fellesrådet. De har nå også fått godkjent saksbehandlersystemet som digitalt godkjent arkiv. Dette er en ekstra trygghet og helt nødvendig å ha på plass.

Programmene fra Labora brukes fortsatt aktivt i staben. Programmene, medarbeideren, saksbehandler, menighet og gudstjeneste fungerer bra og man får bra support fra Agrando når det trengs. Oppgradering av medarbeideren med ny funksjon for gudstjenesteplanlegging er en positiv forbedring.

Det benyttes Ecclesia for web, som arbeidsverktøy for kirkegårdsadministrasjonen.

Datautstyr på kirkesenteret

Det ble investert i noe nytt datautstyr i 2016. Begge konsulentene i administrasjonen fikk nye datamaskiner med 2 stk skjermer hver. Dette gjør arbeidet deres lettere og mere effektivt, bl. annet håndtering av sentralbordfunksjonen.

Det som er igjen av «gamle datamaskiner» vil bli byttet ut i 2017.

Ansatte og arbeidsmiljø

Staben i fellesrådet har i 2016 vært stabil, med unntak av utskifting av trosopplærer. Beate Frigstad sluttet i juli, og Lotte Ploug Aalvik ble ansatt, og begynte i august.

Det har vært fokus på personalarbeid, blitt arbeidet med arbeidsavtaler og gjennomført flere arrangementer for staben med fokus på arbeidsmiljø.

I juni var staben på tur til Båly, med overnatting på Lindesnes havhotell. Programmet besto i en faglig del, ledet av fellesrådsleder, og en aktivitetsdel ledet av Johann Remmen Evensen, 246.5m. Staben var tilfreds med turen som ble omtalt som en suksess med bra program, sosialt og faglig, samt fin overnatting og svært god mat.

HMS-arbeid

Det er i 2016 avholdt brannøvelse i Mandal kirke.

I 2016 har hovedfokus vært arbeidsmiljø/samarbeid. Staben ble i juni invitert til en samling på Båly med hovedtema Teamarbeid. Det ble sett på hvordan vi som enkeltindivider kan fungere som et godt sammensveiset team, og hva som skal til for å styrke vårt arbeidsmiljø. De innspillene som ble fremstilt på stabsturen vil bli benyttet til videre arbeid for å styrke arbeidsmiljøet.

Avtale om samordning av HMS-arbeid ble signert av kirkeverge og prost høsten 2016 etter initiativ fra bispedømmet.

Det er også gjort en jobb med å oppdatere HMS-permen i henhold til endringer i regelverk, og det er utarbeidet et nytt avviksskjema.

Antall stillinger under Mandal kirkelige Fellesråd pr 31.12.2016 er som følger:

Administrasjon	Stilling	%
Ramstad, Øystein F.	Kirkeverge	100
Husby, Tanja Sævik	Konsulent(kirkeverge og prosteseokr.)	80
Henriett (Csècsi Lòrantnè)	Renholder	25
Kirkene		
Engamo, Johanna (till.valgt)	Menighetskonsulent	100
Lankinen, Anna	Kirketjener	100
Lindland, Tormod	Kantor	100
Madsen, Britt-Turid	Kantor	80
Røiseland, Marit	Kirketjener	50
Singstad, Dianne Lauen	Frivillighetskoordinator + Listaleir. Stillingen opphørte ved slutten av året.	50
Kirkegårdene		
Kloster, Torbjørn (till.valgt)	Kirkegårdsarbeider	100
Sørensen, Einar (verneombud)	Kirkegårdsarbeider	80
Idland, Åsmund	Kirkegården	
Trosopplæring/Andre kirkelige formål		
Frigstad, Beate	Menighetspedagog Sluttet i juli.	
Olsson, Oddveig Flatebø	Undervisningsleder	100
Aalvik, Lotte Ploug	Dirigent for Coral Begynte som menighetspedagog i 100% stilling i august.	100
Prestene (ikke under fellesrådet)		
Haraldstad, Per Ragnar	Prost	100
Jansvik, Eva Marie (i permisjon)	Sokneprest Mandal Begyinner etter permisjon 01.01.17	100
Kristensen, Helene Lohne	Prostiprest	50
Kristensen, Jan Helge	Sokneprest Holum	100

Klokkertjenesten ivaretas fortsatt av frivillige i alle kirkene. Fellesrådet gir et tilskudd til menighetene som kompensasjon for dette, etter antall gudstjenester.

Sigvart Tveiten er tilsatt som kirketjener i Harkmark kirke og jobber på timebasis. Han dekker først og fremst opp gudstjenester på søndager og helligdager. Einar Sørensen har det daglige ansvaret som kirketjener i Harkmark.

Vikar for sokneprest i Mandal var: Kari Tønnessen i perioden mars –april, Tore Smeplass i perioden april – august og Thor Kåre Kalvik i perioden august – årsslutt 2016.

Antall ansatte i fellesrådet var i i 2016, 15 personer. I tillegg kommer sommervikarer på kirkegården og i kirkene. I hovedsak organistvikarer og kirketjenervikarer i sommerferien. Sykefravær i staben i 2016 er 1,85 %. Dette utgjør 50 dager, av totalt 2718 dagsverk.

Mandal kirkelige fellesråd har stor glede av IA-avtalen med NAV og et godt samarbeid med saksbehandler i NAV.

Givertjenesten – tilskudd fra menighetsrådene og bispedømmerådet til trosopplæring.

Givertjenesten til menighetsrådene videreføres og finansierer deler av trosopplæringen. I 2016 var tilskuddet fra menighetsrådene kr. 600.000,- etter avtale. Fra bispedømmet var tilskuddet til trosopplæring for 2016, kr. 907.000,-.

Nøkkeltall, gravferd.

Når det gjelder oppslutningen om den kirkelige aktiviteten, vises det til menighetsrådenes innrapporteringer. Fellesrådet har særskilt ansvar for kirkegårdsdriften. Tabellen viser antall gravlagte i hvert sokn for årene 2011 til 2016. Tallene i parentes viser herav urner/bisettelser. Av urnene er 5 stk. spredd på havet eller annet sted etter søknad.

Sokn /årstall	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Mandal	125 (21)	118 (19)	87 (13)	105 (15)	121 (16)	116 (14)
Holum	11 (1)	13	11 (1)	11 (0)	10 (1)	10 (0)
Harkmark	5 (1)	2	2 (0)	7 (1)	7 (1)	1 (0)
Totalt	141 (23)	133 (19)	100 (14)	123 (16)	138 (18)	127 (14)

Kirkevergens protokoller inkluderer de som faktisk er gravlagt på kirkegårdene, uavhengig av om seremonien er foregått i soknet eller i kommunen, samt medlemmer av andre tros- og livssynsamfunn enn Den norske kirke. Den norske kirkes medlemmer utgjør ca 90 % av antall gravlagte, mens de resterende 10 % er medlemmer av andre livs- og trossamfunn. Det er også av og til slik at om seremonien foregår i Mandal, så kan selve gravleggingen foregå i annen kommune.

Økonomi

Fellesrådets økonomiske stilling framkommer i drifts- og investeringsregnskapet for Mandal kirkelige fellesråd. Hovedinntektskilden er bevilgninger fra kommunen i forhold til fellesrådets lovpålagte oppgaver. Andre vesentlige inntektskilder er betalinger for stell på graver som utføres av eget personell, og festeavgift på graver. Statlig tilskudd fra bispedømmerådet som i hovedsak er øremerket trosopplæring. Menighetsrådenes givertjeneste bidrar med kr. 600.000,- til trosopplæringen.

Fra bispedømmet kommer også tilskudd til sekretær for prosten. Tilskuddet utgjorde i 2016 kr. 125.000,- og dekker omtrent 20% stilling.

Fellesrådet behandles likt med kommunenes egne enheter når det gjelder økte midler i forbindelse med lønnsoppgjøret. I 2016 ble tilskudd fra kommunen økt tilsvarende lønnsvekst.

Regnskap godkjennes av fellesrådet og revideres av Kommunerevisjonen Vest.

Nytt økonomisystem ble innført i september 2016, og alle kontonummer ble endret. Det ble en svært krevende høst da det tok mere tid enn forventet hos kommunen før det nye systemet fungerte. Når tall fra årets første 8 måneder overføres, vil en del føringer havne på nye eller andre kontonummer, og ikke stemme med budsjett.

På lønn vises et merforbruk på kr.273.831,-. Dette skyldes i hovedsak at fellesrådet i Mandal har lagt ut lønn som er viderefakturert. Dette gjelder for renholder som leies ut til Mandal parkering, og for Listaleir-arbeidet som er et spleiselag i Mandal prosti. Det er til sammen viderefakturert lønn for ca. kr. 126.000,-. I tillegg er fellesrådet kompensert for lønnsoppgjøret med kr.95.000,- fra Mandal kommune.

Det er brukt vesentlig mer penger på opplæring/kurs i 2016. Dette har vært et bevist valg i forb. med satsing på arbeidsmiljø og stabsutvikling. Staben har bl. annet reist på tur til Båly, og deltatt på Stiftsdager som har hatt det samme tema.

Andre tiltak som er utført, og som gir merforbruk, og er vedtatt finansiert ved bruk av fondsmidler, er:

- Bygging av garasje i Halsefidja
- Nye tak på på kontorbygg og verksted i Halsefidja
- Nye brannalarmer i kirkene
- Ny veibelysning i Halsefidja
- Ny beplantning på Holum kirkegård

Totalt merforbruk utgjør i 2016 kr.484.902,-.

Fellesrådets inntekter og utgifter i 2016 fordeler seg slik: DRIFTSREGNSKAPET

		2016	REV. BUDSJETT 2016	VEDTATT BUDSJETT 2016	2015
Driftsinntekter:					
600-659	Brukerbetalinger, salg, avgifter og leieinnt.	(1 136 490)	(1 000 000)	(1 000 000)	(1 292 255)
700-789	Refusjoner/overføringer	(1 312 853)	(665 000)	(665 000)	(2 018 694)
790	Kalk. Inntekt ved komm. Tj.ytingsavtale	(150 000)	(150 000)	(150 000)	(150 000)
800-829	Statlige tilskudd	(1 032 000)	(1 020 000)	(1 020 000)	(1 072 918)
830-839	Rammeoverf./tilskudd fra egen kommune	(7 188 100)	(7 093 100)	(7 093 100)	(6 830 100)
840-859	Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-	-	-	-
SUM DRIFTSINTEKTER		(10 819 443)	(9 928 100)	(9 928 100)	(11 363 968)
Driftsutgifter:					
010-099	Lønn og sosiale utgifter	7 272 612	6 998 780	6 998 780	6 628 078
100-299	Kjøp av vare og tjenester	3 139 208	2 694 320	2 694 320	3 529 190
300-389	Refusjoner/overføringer	15 573	35 000	35 000	29 584
390	Kalk. Utg. ved komm. Tj.ytingsavtale	150 000	150 000	150 000	150 000
400-479	Tilskudd og gaver	807 288	150 000	150 000	864 718
SUM DRIFTSUTGIFTER		11 384 681	10 028 100	10 028 100	11 201 570
Brutto driftsresultat		565 238	100 000	100 000	(162 398)
Finansinntekter:					
900-909	Renteinntekter og utbytte	(80 336)	(100 000)	(100 000)	(64 195)
SUM EKSTERNE FINANSINTEKTER		(80 336)	(100 000)	(100 000)	(64 195)

RESULTAT EKSTERNE FINANSTRANS.		(80 336)	(100 000)	(100 000)	(64 195)
590	Avskrivninger	853 075	-	-	1 090 831
990	Motpost avskrivninger	(853 075)	-	-	(1 090 831)
NETTO DRIFTSRESULTAT		484 902	-	-	(226 594)
930	Bruk av tidl. års regnskapsm. overskudd	(576 594)	-	(576 594)	(592 380)
940	Bruk av disposisjonsfond	-	-	-	(350 000)
950	Bruk av bundne driftsfond	-	-	-	-
SUM BRUK AV AVSETNINGER		(576 594)	-	(576 594)	(942 380)
530	Dek. av tidl. års regnskapsm. underskudd	-	-	-	-
540	Avsetninger til disposisjonsfond	576 594	-	576 594	592 380
550	Avsetninger til bundne driftsfond				
570	Overført til investeringsregnskapet				
SUM AVSETNINGER		576 594	-	576 594	592 380
580	Ikke disp. netto regnskapsm. mindreforbr.		-	-	(576 594)
980	Regnskapsmessig merforbr.	484 902			

Samarbeid

Samarbeidsforholdene med Mandal kommune er gode. Spesielt viktig i 2016 har vært arbeidet med å finansiere det store vedlikeholdet av Mandal kirke. Mandal kommune, bispedømmekontoret og fellesrådet har i sammen lagt ned mye arbeid som har gitt gode resultater.

Regnskap og revisjon utføres av kommunen gjennom tjenesteytingsavtalen. Lønn utbetales også fra kommunens lønningskontor. Kirkevergen har en tett og god dialog med økonomikontor og lønningskontor. Det er også et godt samarbeid med ordfører, rådmann og staben ellers i kommunen. Spesielt er dette blitt viktig med de store utfordringene på Mandal kirke.

Det er et godt samarbeid med de andre fellesrådsområdene i prostiet, med jevnlig samlinger for kirkevergene og øvrige ansatte.

Det holdes årlig prostisamling. Denne ble i 2016 lagt til Søgne og er for alle i stabene i Mandal prosti. Tema var: ungdomsarbeid anno 2016 v/ungdomsrådgiver Kjetil Viland, og kirkegården som minnelund og kulturminnested for folk flest v/gravplasskonsulent Åse Skrøvset

I 2016 har man også hatt en samlinger for kirketjenere og kirkegårdsarbeidere. Denne var i 2016 i Kongsmo. Tema var: arbeidsoppgaver, sikkerhet på arbeidsplassen og alarmsystemer.

De kontoransatte har sin egen årlige samling for Mandal og Lister prosti.

Fellesrådsarbeidet i 2016

Fellesrådet hadde møter i 2016

Fellesrådet behandlet totalt 12 saker i 2016 - samt 23 meldingssaker.

Vedtakssaker:

Sak 001/16 Tiltak- og økonomiplan 2016-2019

Sak 002/16 Regnskap 2015

Sak 003/16 Årsrapport 2015

Sak 004/16 Regnskapsrapport 1.kvartal 2016

Sak 005/16 Revisors beretning 2015

Sak 006/16 Møteplan, høsten 2016

Sak 007/16 Regnskapsrapport pr. aug. 2016

Sak 008/16 (fiktiv sak p.g.a programfeil)

Sak 009/16 Budsjett, drift 2017, pr.des.2016

Sak 010/16 Investeringsbudsjett 2017

Sak 011/16 Investeringsbudsjett 2016

Sak 012/16 Møteplan våren 2017

Sak 013/16 Valg av leder og nestleder for 2017

Som leder av Mandal kirkelige fellesråd for 2017 velges: **Ragnvald Madland.**

Valgt med fem stemmer, enstemmig.

Som nestleder av Mandal kirkelige fellesråd for 2017 velges: **John Morten Varhaug.**

Valgt med fem stemmer, enstemmig.

Meldingssaker:

Sak 000001 Mandal kirke.

Videre arbeid med å skaffe midler til reparasjoner i kirken. Biskopen har hatt samtale med Riksantikvar. Notat fra kirkevergen er sendt til Mandal kommune som behandler saken i neste bystyremøte. Oppdatert informasjon i møtet. Notat til kommunen vedlagt. Ingen ny informasjon i møtet. I bystyret ble saken kun lagt frem som en informasjons sak.

Sak 000002 Personalsituasjonen.

Informasjon i møtet. Generell informasjon ble gitt i møtet.

Sak 000003 Økonomi 2015.

Regnskapet til fellesrådet føres av Mandal kommune. Regnskap for 2015 er ikke ferdig, men det vil informeres i møtet om hvordan man ligger an. Det vil også informeres om fellesrådets fonn.

Kirkevergen informerte noe om økonomien i 2015. Man avventer ellers til regnskapet er ferdig ført.

Sak 000004 Personalsituasjonen. Informasjon i møtet.

Staben er for tiden stabil, og fungerer bra. Det jobbes med nye arbeidsplaner for kantorene. FR-leder melder at dette arbeidet snart er på plass og har gått fint. Ekstern konsulent fra KA, og fellesrådsleder har arbeidet i fellesskap med dette.

Tormod Lindland har meldt at han ønsker å avslutte som dirigent for DaCapo. Arbeidet med å finne en ny og god løsning for koret er allerede i gang. Dette gjøres i tett samarbeid med styret i DaCapo og menighetsrådsleder i Mandal.

Sak 000005 Mandal kirke.

Oppdatert informasjon ang. arbeidet med prosjekt 7001. Sluttoppgjør, og videre prosess i samarbeid med kommune og bispedømme. Kirkevergen jobber i tett samarbeid med Tor Birkeland fra kommunen om

sluttoppgjøret på arbeidene fra 2015. Det er utfordrende, da partene står langt fra hverandre. Det er engasjert advokat gjennom kommunens rammeavtale til å bistå.

Angående videre utfordringer på kirken, er det å skaffe midler/tilskudd til å kunne fortsette nødvendige utbedringer som står i fokus. I dette arbeidet er det kommunen og biskop/bispedømmekontoret som er viktige medspillere. Det vil nå videre bli tatt et initiativ fra bispedømmekontoret til møte med sentrale politikere for å påvirke for å få statlige tilskudd. Et alternativ er at en delegasjon fra kommune og kirken reiser til Oslo for å gjøre en jobb rundt dette.

Det er ingen umiddelbar fare rundt bruken av Mandal kirke pr. i dag, men det er nå slik at en del arbeid ble avbestilt og står på vent. Det som haster mest, og ikke bør stå på vent for lenge (ref. rapport på kirken fra 2015), er det omfattende råteskadene i tårnet.

Sak 00006 Personalsituasjonen.

Informasjon i møtet.

*Beate Frigstad har takket ja til ny jobb på bispedømmekontoret. Hun har siste arbeidsdag hos oss 30.06.16. *Britt Turid Madsen har takket ja til å overta som dirigent for seniorkoret DaCapo. Det gjøres en prosjektavtale på to år

for denne oppgaven som er beregnet til 10% stilling.

*Arbeidsplan om fordeling av det kirkemusikalske arbeidet i Mandal og Holum menigheter er sluttført. Det foreligger nå en avtale med enighet fra alle parter.

*Ny vikarprest, Tore Smeplass, er på plass. Han vikarierer i forbindelse med permisjon for sokneprest i Mandal.

Sak 00007 KA-Smart kirkebyggstyring.

Harald Ringstad fra KA har vært på besøk etter invitasjon. Han informerte grundig om varmestyringsystem og klima i kirkebygg. Han var også med på en kort befaring i Mandal kirke. Vedlegger produktark om systemet. Mer informasjon om div. utfordringer i møtet. Neste steg blir å få inn konsulent for å kartlegge behov og løsninger på oppvarming, effekt og praktiske forhold.

Sak 00008 Mandal kirke, reparasjoner/renovering/økonomi.

Det arbeides med sluttoppgjør på prosjekt fra 2015. Det arbeides med videre finansiering. Oppdatert informasjon kommer til møtet.

Det vil i uke 16 bli innkalt til møte med politikere fra Agder, kommunen, fellesråd og bispedømme for å sette fokus på utfordringene med Mandal kirke og økonomi.

Fredag 29. april kommer stortingspolitiker Hans Fredrik Grøvang til Mandal. Han vil i sammen med KRF være med på befaring i Mandal kirke. Det vil her bli informert om de store utfordringene på kirken, både økonomisk og praktisk. Mandal kommune ved ordfører og rådmann vil bli invitert til befaringsen.

Sak00009 Befaring på Holum kirkegård.

Torbjørn Kloster deltar. Han informerer om hva som er gjort og hvilke utfordringer man har videre. Vigsling av kirkegården, prosten informerer.

Torbjørn Kloster fortalte om arbeidet som nå var gjort. Opprinnelige plantefelt med busker er fjernet. Det er nå plantet trær og rododendron mellom feltene med plen rundt. Vedlikehold vil med dette bli mye enklere. Prosten informerte om vigsling av kirkegården. Dato for dette er satt til søndag 19. juni, etter gudstjenesten. Kirkegården er etter dette klar til å tas i bruk.

Sak000010 Mandal kirke, renovering.

Arbeidet med å skaffe midler til videre renovering. Arbeid med sluttoppgjør. Oppdatert informasjon i møtet.

Sentrale politikere er godt informert om situasjonen på Mandal kirke. Møtet på stortinget 11. mai ble gjennomført. Biskop, stiftsdirektør, KA-direktør, varaordfører, FR-leder og kirkeverge deltok fra kirkens side. Det ble et positivt møte. Ekstra møte med ordfører og forhandlingsleder i FRP 10. mai. der kirkeverge informerte. Videre må trykket holdes oppe med å påvirke til en økte bevilgninger til vedlikehold av kirker.

Sak000011 Rapport fra biolog. Holum og Harkmark kirke.

Det er gjennomført undersøkelser av biolog med byggteknisk kompetanse på Holum og Harkmark kirke. Det er noe usikkert om rapporter er helt ferdige til 01.06. Holum kirke blir prioritert, og det blir en gjennomgang av denne i den grad den er klar til møtet.

Tilstandsrapport fra Holum kirke var ferdig til møtet. Rapporten viser et betydelig vedlikeholdsbehov. Det legges en plan for dette. Kommunen informeres. Fellesrådet ser for seg at man kan sette i gang noe av det som haster mest, finansiert ved bruk av fond, men at det må søkes kommunen om midler videre.

Kirkevergen følger opp denne.

Sak000012 Personalsituasjonen.

Informasjon i møtet.

Ansettelsesprosess av menighetspedagog går som planlagt.

Det er for tiden en sykemeldt medarbeider i staben.

Stabstur for fellesrådsansatte og prestene blir fra 6-7 juni.

Sak 000013 Mandal kirke

Oppdatert informasjon om sluttoppgjør og det pågående arbeidet med å finansiere videre renovering. Viser ellers til tidligere utsendt brev (vedlagt) til Mandal kommune ang Mandal kirke.

Sak 000014 Budsjett 2017

Arbeidet med budsjett 2017 er i gang. Det vises til brev (vedlagt) med innspill til Mandal kommune ang budsjett 2017. Oppdatert informasjon ble gitt i møtet.

Sak 000015 Personalsituasjonen.

Informasjon i møtet.

Sak 000016 Personalsituasjonen

Informasjon i møtet. Informasjon om omorganisering og nytt i staben.

For tiden en sykemelding 50%, 14 dager.

Vi har i hele dette året hatt fokus på arbeidsmiljøet i staben. Vi har hatt stabstur med emner rundt arbeidsmiljø, medarbeidersamtaler er gjennomført og de fleste skal i november delta på en samling der også arbeidsforhold for kirkelig ansatte skal behandles. Vi har godt miljø i staben, god stemning på stabsmøter. Det jobbes aktivt med HMS i forhold til psykososialt arbeidsmiljø.

Stillingen som menighetsutvikler/frivillig-koordinator, 30% stilling opphører. Dette etter dialog og møte med menighetsrådsledere og fellesrådsleder. Informasjon til menighetsrådene er gitt i brev. Det arbeides med organiseringen av de arbeidsoppgaver som har ligget til stillingen. En detaljert plan for dette vil være på plass i løpet av november.

Sak 000017 Mandal kirke.

Oppdatert status om økonomi og videre arbeid. Noe usikkerhet før budsjett for stat og kommune er vedtatt.

Stor glede over at Mandal kirke er tildelt 12 mill. i forslag til statsbudsjett 2017. Spent på hva kommunen tenker om «spleiselaget», etter vedtak i bystyret om å prioritere renoveringsarbeidet av Mandal kirke. Hva blir kommunens bidrag? Det arbeides videre aktivt med å fremme saken for politikere, både lokalt og på stortinget, med tanke på videre bevilgninger for å fullføre prosjektet med å få kirken ferdig til 2021.

Det arbeides med sluttoppgjør for arbeidet som ble gjort på Mandal kirke i 2015. Dette i tett samarbeid med kommunen. Fellesrådet er samlet tilfreds med hvordan denne saken er håndtert.

Sak 000018 Tiltak- og økonomiplaner.

Oppdatert informasjon om status på planen som er behandlet og godkjent av fellesrådet. Hva som er fullført, og fullføres i 2016, og hva som videreføres i 2017.

Mange ting er fullført i 2016. Bygging av ny garasje, og reparasjoner av tak på driftsbygninger i Halsefidja.

Tilstandsrapporter på Holum og Harkmark kirke. Nye gateløys langs veien oppover i Halsefidja er på plass.

Lyskastere på Mandal kirke. Reparasjon av lekkasje i tårnet på Harkmark kirke. Andre saker som vil fullføres i 2016 er nye brannalarmanlegg i alle tre kirker og hoveddør til kapellet er snart ferdig og vil bli byttet.

Andre saker på 4 års-planen videreføres i 2017.

Sak 000019 Brannalarmer i kirkene.

Store utfordringer med feil, og falske alarmer. Siemens har hatt service og anbefaler en utskifting av anleggene som er utdaterte. Dette gjelder alle tre kirkene. Det innhentes tilbud i disse dager på utskifting av alarmanleggene, og utskifting vil bli gjort så snart som mulig i 2016. Det vil da også bli montert utvendig deteksjon i form av en "sensorsløyfe" i underkant av kledning for å registrere evt.

varmeutvikling/branntilløp langs de utvendige veggene. Fellesrådet mente at dette var svært viktig og gjennomføre. Dette finansieres delvis på drift og ved bruk av fond.

Sak 000020 Neste FR-møte i desember.

Litt informasjon om årets siste møte 08.12.16. Bl. a. budsjett 2017, valg av leder og nestleder og møteplan for 2017. Det ble gitt en kort informasjon om saker til møtet i desember. Sandaa meldte forfall til møtet 08.12.16.

Sak 000021 Personalsituasjonen.

Det informeres i møtet. Det er god stemning i staben. Ingen spesielle forhold. Noe sykefravær pga influensa.

Sak 000022 Mandal kirke.

Videre arbeid og sluttoppgjør fra tidligere arbeid.

Arbeidet med sluttoppgjør er kommet i mål, og det er inngått forliksavtale med Byggmester Dovland AS. Under forutsetning av at foreslåtte tilskudd fra stat og kommune blir stående, vil prosjektering på videre arbeid settes i gang omgående. Kirkevergen tar initiativ til dette i samarbeid med Mandal kommune.

Holum kirke.

Vedlikehold på kirken vil planlegges for 2017 under forutsetning av at foreslåtte tilskudd på kr.500.000,- fra kommune blir stående. Kirkevergen tar initiativ til dette i samarbeid med Mandal kommune.

Endringer i kirkerommet i Holum kirke er planlagt påbegynt i jan/febr 2017. Det vises til eget referat fra befarung som er sendt leder i Holum menighetsråd.

Sak 000023 Kirkens Hus.

Informasjon om arbeidet i byggekomite, planlegging av bygget, og kontoravdelingen.

Tegninger er revidert og laget nye av arkitekt gjennom Multikonsult. Staben på kirkesenteret og kirkevergen (som sitter i byggekomiteen) har vært involvert i prosessen, spes. med tanke på kontoravdelingen som skal huse hele staben. Det kom spørsmål om verneombud sitter i byggekomiteen. Det er ikke tilfelle, men vil bli tatt opp med komiteen. Einar Sørensen er verneombud for staben i Mandal kirkelige fellesråd. HMS blir forøvrig tatt hånd om av Multikonsult og leder av byggekomiteen som har god kompetanse på faget.

Mandal, febr 2017

Ragnvald Madland

Leder, Mandal kirkelige fellesråd

Øystein Ramstad

Kirkeverge